Sürünün Genetik Planı

Sığırcılıkta sürünün bir genetik planı olmalıdır. Boğa sperması bu genetik plana göre seçilmelidir.

Genetik plan sürü sahibinin önceliklerine göre şekillenir. Sürü sahibi en çok istediği özellikleri ve varmak istediği genetik iyileştirmeyi belirlerse, o yönde sperma kullanırsa "genetik plan işliyor" anlamına gelir. Sürünün genetiği nerededir? Sürü genetik olarak nereye götürülecektir?

Çiftliği ileriye götürecek olan en kârlı iş uygun genetiktir. Sığırcılıkta sevk ve idare yani sürü yönetimi yüzde 70 oranında etkiliyken, genetik ise yüzde 30 oranında etkilidir. Sevk ve idare yem, işçilik, enerji gibi çok büyük giderleri kapsar. Bazı ufak –tefek giderleri ve vergileri de katarsak maliyette yüzde 95'lik bir kısmın bu harcamalara gittiğini görürüz. Hâlbuki genetik için yapılacak olan harcama sadece yüzde 5'lik bir kısımdır.

Başka bir deyişle 5 koyup, 30 kazanılan bir genetik ilerleme varken, sevk ve idare kısmında 95 koyup, 70 kazanabiliriz. Uygun boğa sperması seçimi çiftliklere 5 koyup 30 kazandırabilecek güçteyken, sperma seçimindeki hatalarla bu oran 5 koyup 3 kazanmaya ve hatta kaybetmeye kadar varabilir.

Diğer, sürüyü etkileyen yüzde 95'lik kısmın zaten, her ne olursa olsun doğru yapılması şarttır. Yoksa sürü tamamen elden çıkabilir. Ama; gelişme yönü genetik iyileştirme şeklinde sürekli devam edebilir.

Genetik iyileştirmede sürü sahibi süt miktarında artış isteyebilir. Özellikle seçim, yemden yararlanma oranı yüksek ineklerin arttırılması yönünde olmalıdır. Yediğini verime çeviren, "**faydalı inekler**" elde edilmelidir. Bunlara **"etkin inek"** adını da verebiliriz.

Ama; genetik ilerleme uzun dönemli bir iştir. Sabırsızlık ve kesintiler genetik ilerlemeyi durdurabilir.

Sürü sahibi mutlaka kolay doğum yapan düveler istemelidir. Meme yapısı, ayak ve bacak yapısı düzgün, uzun ömürlülük katsayısı yüksek boğaların spermalarını tercih etmelidir. Meme yapısı ve ayak yapısı genetik iyileştirme dışında, başka herhangi bir şekilde düzeltilemez. Fakat uzun ömürlülük genetik kadar bakım, besleme, sevk ve idareyle de ilgilidir. Örneğin; somatik hücre sayısının genetikle ilişkisi olduğu bilinir. Ama; çevresel koşullar, sağım hijyeni, sürü yönetimi ilkeleri genetikten daha fazla öne çıkan konulardır. Bu sebeplerle genetik ile düzeltilebilecek ayak-bacak yapısı, meme yapısı ve benzeri anatomik konularda, ilgili indekslere özellikle dikkat edilmesinde fayda vardır. Anatomik yapılar dışındaki genetik düzeltmelerin ancak bakım, besleme, barınak ve çevre koşulları uygun olduğunda ortaya çıkabileceğini unutmamak gerekir. Uygun sürü yönetimi programlarıyla desteklenmiş genetik ilerleme **"Kârlılık"** demektir. Bu yönlü istekler artık bilgisayar programlarıyla da, sürü sahibinin arzuları doğrultusunda yapılabilmektedir.